

Васкуларна деменција

Овој лист за помош ја опишува васкуларната деменција, како и нејзините симптоми, причини, видови, дијагноза и третман.

- Васкуларната деменција е форма на деменција предизвикана од оштетување на мозокот како резултат на ограничен проток на крв во мозокот.
- Тоа влијае на нечии мисловни вештини: како што се расудување, планирање и внимание.
- Промените во вештините и способностите се доволно значајни за да сметаат во секојдневното социјално или работно функционирање.
- Честопати васкуларното оштетување се јавува заедно со Алцхајмерова болест или друга болест на мозокот.

Причини за васкуларна деменција

Васкуларната деменција може да биде предизвикана од:

- голем мозочен удар
- повеќекратни мозочни удари
- нетретиран висок крвен притисок или дијабетис што доведува до васкуларна болест во малите крвни садови длабоко во мозокот.

Локацијата и големината на оштетувањето на мозокот одредува кои функции на мозокот се засегнати.

Видови на васкуларна деменција

Стратегиска инфарктна деменција

Еден голем мозочен удар понекогаш може да предизвика васкуларна деменција, во зависност од големината и локацијата на мозочниот удар.

Стратегиската инфарктна деменција се карактеризира со ненадеен почеток на промени во мисловните вештини или однесување. Симптомите варираат во зависност од локацијата на мозочниот удар и какви мозочни функции се засегнати.

Под услов да не се појават дополнителни мозочни удари, симптомите на лицето може да останат стабилни или дури и да се подобрат со текот на времето. Меѓутоа, ако има друга васкуларна болест која исто така влијае на мозокот или ако се појават дополнителни мозочни удари, симптомите може да се влошат.

Мулти-инфарктна деменција

Мулти-инфарктната деменција е предизвикана од повеќекратни мозочни удари. Тоа е поврзано со болести на големите крвни садови на мозокот. Често лицето не забележува симптоми кога ќе се појават мозочните удари.

Со текот на времето, како што се случуваат повеќе мозочни удари, се нанесува поголема штета на мозокот, при што способностите за расудување и размислување се засегнати до тој степен што се поставува дијагноза на васкуларна деменција.

Во зависност од локацијата на оштетувањето на мозокот, други симптоми може да вклучуваат депресија и промени во расположението. По секој нов мозочен удар, симптомите може да се влошат, а потоа да се стабилизираат за некое време.

Субкортикална васкуларна деменција

Субкортикалната васкуларна деменција е поврзана со болест во малите крвни садови длабоко во мозокот и оштетување на субкортикалните (или длабоките) области на мозокот. Тоа може да биде предизвикано од нетретиран висок крвен притисок или дијабетис што доведува до васкуларна болест.

Симптомите често вклучуваат:

- влошување на способностите за расудување и размислување
- благи проблеми со меморијата
- проблеми со одење и движење
- промени во однесувањето
- недостаток на контрола на мочниот меур.

Субкортикалната васкуларна деменција обично е прогресивна, при што симптомите се влошуваат со текот на времето како што се јавува поголемо васкуларно оштетување.

Дијагностицирање на васкуларна деменција

Ниту еден специфичен тест не може да дијагностицира васкуларна деменција.

Дијагнозата се заснова на присуство на деменција, каде што васкуларната болест е најверојатната причина за симптомите. Доколку постои сомневање за васкуларна деменција, ќе се направат медицински тестови.

Тие може да вклучуваат:

- проценка на промените во размислувањето и однесувањето и како тие влијаат на дневната функционалност
- целосна медицинска историја
- тестови на крвта
- невролошки преглед (тестирање на рефлекси, сетила, координација и сила)
- невропсихолошки тестови (проценка на промените во мисловните способности)
- снимање на мозокот (за откривање на абнормалности предизвикани од мозочни удари или болести на крвните садови)
- каротиден ултразвук (за проверка на оштетување во каротидните артерии).

Васкуларната деменција може да биде многу тешко да се разликува од другите форми на деменција, бидејќи симптомите на секој тип се преклопуваат. Исто така, многу луѓе со деменција имаат и васкуларни заболувања и други мозочни состојби како што е Алцхајмерова болест, и затоа имаат мешана деменција.

Кој добива васкуларна деменција

Васкуларната деменција може да се случи кај секого, но ризикот се зголемува со возраста.

Факторите на здравјето и начинот на живот, исто така, можат да го зголемат ризикот од васкуларна деменција, вклучувајќи:

- висок крвен притисок
- висок холестерол
- дијабетес
- дебелина
- пушењето
- физичка неактивност и лоша исхрана

- абнормалности на срцевиот ритам
- срцева болест
- болест на крвните садови
- историја на повеќекратни мозочни удари.

Опции за третман и справување

Не постои единствен третман за васкуларна деменција.

- Ако деменцијата е поврзана со мозочен удар, важен е третманот за спречување на дополнителни мозочни удари.
- Здравата исхрана, вежбањето и непушењето може да го намалат ризикот од понатамошни мозочни удари или васкуларно оштетување на мозокот.
- Лековите за лекување на Алсхајмеровата болест може да бидат ефективни за некои луѓе за подобрување на меморијата, размислувањето и однесувањето.
- Работната терапија може да помогне некому да се прилагоди на промените во способностите и да остане независен.

Контролирањето на состојбите што влијаат на основното здравје на вашето срце и крвните садови понекогаш може да ја забави стапката на влошување на васкуларната деменција, а понекогаш и да спречи понатамошно влошување.

- Препишаните лекови можат да го контролираат високиот крвен притисок, високиот холестерол, срцевите заболувања и дијабетисот.
- Аспирин или други лекови може да се препишат за да се спречи формирање на згрутчување во крвните садови.

Барање поддршка

Поддршката е достапна за некој што живее со васкуларна деменција, како и за неговото семејство и старателите. Оваа поддршка може да направи позитивна разлика во управувањето со состојбата и доброто живеење.

Прилагодување на промените во способностите, додека се извршуваат пријатни активности, е важно за благосостојбата. Учењето за состојбата и стратегиите за добро живеење со деменција може да биде корисно за секого.

Дополнително читање и ресурси

- **Библиотечна услуга на Деменција Австралија (Dementia Australia)**
Посетете ја веб-страницата: dementia.org.au/library
- **Поддршка од Деменција на Австралија (Dementia Australia)**
Посетете ја веб-страницата: dementia.org.au/support
- **Образование на Деменција на Австралија (Dementia Australia)**
Посетете ја веб-страницата: dementia.org.au/education

Понатамошни информации

Деменција на Австралија (Dementia Australia) нуди поддршка, информации, образование и советување.

**Национална линија за помош за деменција
(National Dementia Helpline): 1800 100 500**

За јазична помош: 131 450

Посетете ја нашата веб-страница: dementia.org.au